

PRILOGA

oznanil župnije Ljubljana Šentvid

naš zvon

APRIL 2020

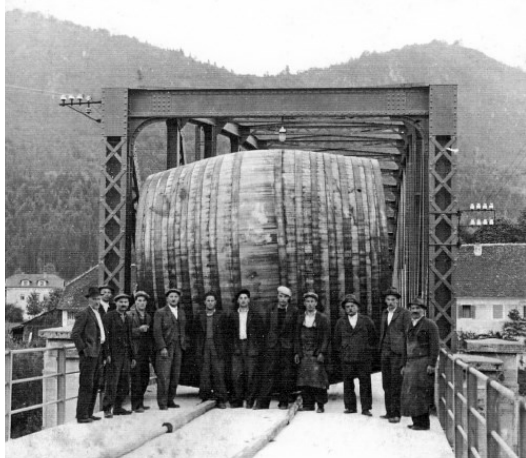
»Vsaka omara je bila najprej drevo«

Naslov je geslo, pod katerim bodo potekali letošnji, že 27. Šentviški dnevi. Naše izhodišče je bilo praznovanje 120-letnice ustanovitve prve mizarске zadruge na Kranjskem.

Vsako pomlad nestrpno pričakujemo sveže zeleno olistanje dreves, poleti nam gozd nudi senco in svežino, jeseni pisano šelestečo preprogo raznoterega listja. Vsemu temu dogajanju lahko sledimo v četrtni skupnosti Šentvid, ki jo gozd pokriva začevši v Pržanu in vse do Mednega. Šentviški in vižmarski mizarji so ga v preteklosti s pridom izkoriščali. Bližina Ljubljane, lega ob pomembnih kopenskih in vodnih prometnicah sta botrovali k razvoju ne samo **mizarstva** temveč tudi **sodarstva** in **kolarstva**.

SODARSTVO

Središče sodarstva je bilo v Tacnu, kar je povezano z rečnim prometom po reki Savi. S to tematiko se je ukvarjal dr. Juri Šilc v svoji knjigi z naslovom Tacenski sodarji.

Nekaj izsekov te tematike lahko zasledite tudi na informativni tabli pri tacenskem mostu. V Tacnu je bilo pomembno postajališče, kjer so pretovorili blago na vozove, pobirali pa so tudi mitnino. Na Brodu sta imela registrirano sodarsko obrt **Ivan Medved** (Brod 25) in **Franc Bizjan** (Vižmarje 145). Izdelovali so predvsem **velike hrastove kletne in transportne sode** za staranje vina, škafe in kadi. V Tacnu so ustanovili sodarsko zadrugo leta 1907, zaradi novih materialov pa je po letu 1965 ta dejavnost začela propadati.

KOLARSTVO

Eden največjih dosežkov na področju kolarstva v Šentvidu je bil izum **mlekarskega vozička**, ki ga je zasnoval nekdanji šentvidski župnik Blaž Potočnik (1799-1872). Kmeticam in branjevkam je služil za prenos blaga in živil, pericam iz Bizovika za prevoz umazanega in opranega perila. Voziček je za skoraj pol stoletja postal ena izmed ljubljanskih znamenitosti. Avtorica navaja zlasti dve družini, ki sta se ukvarjali s kolarsko obrtjo in izdelovali Potočnikov voziček. Prvi mojster z registrirano kolarsko obrtjo je bil **Jožef Hojkar** (Šentvid 47), izdeloval je tudi vozove in kolesa, drugi pa je bil **Franc Šipec** (Vižmarje 39).

Vir: Župnija Šentvid nad Ljubljano skozi čas in prostor, Dnevnik.si